

Izhaja:
vsako sredo zjutraj
in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo
leto lir 40.
Na naročila brez do-
poslane naročilne se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 42

V Gorici, v petek 4. junija 1926

Leto IX

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglašje
računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej.
List izdaja konsorcijski
»GORIŠKE STRAŽE«.
Tisk Katoliške tiskarne
v Gorici, Riva Piazzetta
št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5,
(prej Scuole).
Telef. int. št. 308.

Za novo družbo.

Stara pesem je že to. Pa pel jo boš, če hočeš ali ne, dokler ne bo kmet, kamorkoli greš, nehal tarnati, uradnik preštevati vsakega petnajstega ostanek plače, dokler ne bosta trgovina in obrt zopet vzcveteli. Najtemnejša plat sedanje družbe se pa razgrne še zmeraj pri delavskem vprašanju. Oh, tisoči naših izseljencev, ki rijejo pod zemljo, ti vedo, kaj je grenki delavčev kruh tam ob Reni in v Franciji, v Ameriki in še kje delj!

Nič čudnega torej, da preveva vse sodobno človeštvo ena neutešljiva volja, ki pravi, da imej tudi delavec in zadnji trpin svetlo življenje, ki pravi, naj imajo tudi šibki in majhni pravico in prostor na stvarstvu božjem kot oni, ki imajo še prednost v moči in sili.

Razne so struje, ki si prizadevajo pomagati tlačenim, pravi dr. Jeraj v prelepem sestavku »Socialne čitanke« in nadaljuje:

Socialisti in komunisti hočejo rešiti stanovsko vprašanje radikalno s tem, da sploh zanikajo vse druge sloje in proglašajo samo sloj delavcev za upravičen. Mislijo tudi, da je stanovsko vprašanje izključno gospodarsko vprašanje želonca. Višjih duševnih potreb (vere, umetnosti itd.) sploh ne priznavajo. Tudi trdijo, da se da stanovsko delavsko vprašanje rešiti le s silo. Delavci se morajo združiti, zgrabiti za orožje in s silo prevreči kapitalizem ter postaviti nov red. Ta novi red je komunističen, to je: država bodi lastnica

vse zemlje, tovarn, strojev, stavb in drugih proizvodnih sredstev.

Socializem in komunizem se nista obnesla že vsled tega, ker prezirata temeljno dejstvo, da človek nima samo gospodarskih potreb, temveč tudi duševne. Če posameznim slojem in stanovom preskrbimo še tako imeniten gospodarski položaj, ne bo nič pomagalo, ako jim ne damo tudi notranje duševne zadovoljnosti in sreče. Tudi je popolnoma nemogoče upeljati skupno lastnino (komunizem). Človek je sebičen, skupna lastnina, komunizem, pa predstavlja idealnega nesebičnega človeka. Ako bi se tudi komunizem za nekaj časa upeljal, bi se mogel zdržati le z najhujšim policijskim nadzorstvom, ki bi ga pa svobodoljubni moderni človek trajno nikakor ne mogel prenašati.

Kršanska struja skuša pomagati stanovom na drug način, s tem, da poudarja solidarnost med vsemi stanovi in vero, kot največjo obnovenjeno silo občestvenega življenja. Pri nas Slovencih je to krščansko-socialno strujo ustanovil rajni veliki učitelj slovenskega naroda dr. Janez Ev. Krek. Ustanovil je prva delavska društva, konzumna društva, pomagal zidati delavcem delavske domove z ustanovitvijo delavskih posojilnic. Prav posebno skrbi krščansko-socialno gibanje za temeljito izobrazbo vseh stanov, obrtnikov, delavcev in kmetov, ker le izobraženi stanovi si morejo sami pomagati. Krščanski socialci so si postavili obširen in globok program za obnovo vseh stanov.

Kaj se godi po svetur

Dne 26. maja t. l. se sedeli na za- tožni klopi v Budimpešti znani ponarejevalci francoskih bankovcev po tisoč frankov. Obtoženci so sami ugledni možje iz madžarskih vodilnih in plemenitaških krogov. Ti možje torej so čakali, da zlomijo sodniki nad njihovimi glavami palico Pravice. Zlomili so jo. Pa ne le nad obsodbe vrednimi zatoženci, marveč nad vso povojno nacionalistično Evropo. Ta Evropa, ki v grozni nacionalistični blodnji žre samo sebe, je tudi sedela na zatožni klopi med obsojenci. Zato se bomo pomudili pri zadevi, ki je pred štirimi meseci vzbudila tolikšno pozornost in dvignila toliko hrupa.

Sleparji na delu.

Pa predno gremo naprej, moramo si spet priključiti v spomin delovne sleparske družbe.

Trianonska pogodba je kot marsikateremu narodu tudi Madžarom prizadela krivice. To povemo odkrito, ker krivica je in ostane zlo pa udari ž njo prijatelj ali sovražnik. To ponižanje so strašno občutili Madžari v svoji znani ošabnosti, ki je menila, da je Budimpešta središče sveta. Zopet druga resnica, da krivičnik brž občuti najmanjšo krivico, ki ga doleti. Zato so kuhali maščevanje proti zmagovalnim državam.

S silo ni šlo, pa so hoteli s slepari-

jo. In tako se je že l. 1923. zbrala okoli princa Windischgrätzja družba, ki se je lotila ponarejevanja tujih bankovcev. Krog sotrudnikov se je širil. Policijski ravn. Emerik Nadossy sam je skrbel, da ni »policijska« o ponarejevalcih ničesar zvedela. Nemoteno so zatorej sleparji natisnili v drž. tiskarni za zemljepisne karte okroglo 30.000 kosov francoskih bankovcev po 1000 frankov. To je ogromna svota. Druga skupina ponarejevalcev pod nadzorstvom polkovnika Jankovića pa je imela nalogo razpečati ponarejeni denar. Ti pomagači so se razšli po vseh velikih evropskih mestih in spravljali bankovce v promet. Na Holandskem so pa imeli smolo. Policijska jih je prišla kljub diplomatskim potnim listom in vsa nečedna zadeva je prišla na dan.

»To niso zločinci!«

Francoska in češka vlada sta v Budimpešti naredili odločne korake, da se vsi ponarejevalci polove in zaprejo. Na mah se je Madžarska razdelila na dva tabora. Težko je reči, kateri je v premoči. Eden je trdil, da so princ Windischgrätz in njegovi pomagači čisto navadni zločinci, ki spadajo pod kazenski paragraf. V tem taboru je predvsem sedanja protivladna opozicija. Večina nacionalne Madžarske je pa skočila na noge za obtožence in jih

zagovarjala. Dejala je, da so to odlični domoljubi, ki jih je le gorečnost za poteptano in ponižano Madžarsko privedla do takih sredstev, da bi domovino okrepili. Zato to niso nikaki zločinci. A vse skupni nič pomagalo. Države so pritiskale na Madžare, v deželi je vrelo in raznobarni prevratniki so že kuhali svojo juho. Sodišče si ni nič moglo pomišljati, in je po štirih mesecih preiskovalnega zapora razpisala obravnavo.

Pred sodniki.

14 dni je tekla glavna obravnava, 26. maja je bil zadnji dan obravnave. Obtoženci so prišli v nedeljski obleki. V sodni dvorani se je vse trlo ljudstva. Tudi diplomatski zastopniki in inozemski, zlasti pariški časnikarji so prišli ta dan v obilnem številu v Budimpešto. Ko vstopijo sodniki vse potihne, obtoženci vstanejo in predsednik sodnega dvora začne brati obtožnico. Ob sedmih zvečer razglasi obsodbo: princ Windischgrätz in Nadossy sta kot glavna krivca obsojena na 4 leta prisilnega dela in morata plačati 10 milijonov kron globe. Ostali obtoženci so obsojeni na zapor od dveh mesecev do poldrugega leta in na razne globe. Od vseh obtožencev sta oproščena le dva. Vsi obsojenci pa morajo plačati francoski državni banki en frank kot odškodnino. Seve, to je le nekaj zunanji znak. Te globe potemtakem ne bodo težko odplačevali.

Po razsodbi so si obsojenci stisnili roke, poslušavci pa so skočili čez ograjo in vzklikali obsojencem. Madžarska javnost pričakuje, da bodo pomiloščeni.

Kdor je čist, naj vrže kamen!

Tak je konec madžarske sleparske zgodbe. Toda, če hočemo seči globlje in priti do korenin ter potem reči svoje mnenje, je treba omeniti zelo zanimivi govor enega izmed obtoženih. To je vladni svetnik Szörtsey, ki je eden izmed dveh oproščenih. Szörtsey je na predzadnji dan obravnave vstal in v imenu vseh obtoženih podal načelno obrambo. On je izvajal: Moje trdno prepričanje je, da bi Francija in vse druge države, ki stoje za njo raje videle na obtožni klopi navadno tolpo ponarejevalcev, kakor pa družbo poštenih domoljubov. Afera s franki je nekrvava vojna, ki nam je bila po trianonski pogodbi vsiljena. Zgubili smo jo. Toda državni pravdnik ne more od nas zahtevati, da bi mi privolili, da se naš narod okrne. Otroci v odtrganih pokrajinah naj vedo, da se dobe v Madžarski še močje, ki nočejo vkloniti svojega tlaka pod trianonski jarem in ki imajo še dovolj poguma, da delajo za narodov blagor.

Dokler ne bo naša domovina zopet vstala v prejšnji veličini ne more biti govora o miru. Če ne bo drugače se bomo pa združili v hajduške tolpe in ne bomo le s franki, marveč z bodalom in strupom iztrebili vse sovražnike Madžarske od dojenčkov do starcev, dokler ne bomo osvobodili vseh bratov, ki hlapčujejo tujcu. Nihče ne more od nas zahtevati, da bi peli slavo speve našim grobarjem.

Kaj nas brigajo Francija in ostale države! Iz svobode in samoodločevanja narodov je nastalo zatiranje in tiranija. Naše madžarske

brate zapirajo in pretepajo. Iz madžarskih tal so naredili pekel, ki traja že sedmo leto. Kaj nam bodo tukaj druge države pridigale o balkanskih razmerah, ko so jih vendar same ustvarile!

Na tej zemlji ne bo miru, dokler ne bo mogel madžarski narod mirno živeti. Narod, ki hoče živeti, mora imeti moč, ki so pripravljeni vse storiti.

Nato je obtoženec začel ostro izpadati proti nekaterim državam. Predsednik ga je večkrat ukoril, nato pa je končal. Vtis obrambnega govora je bil velik. Dosti bridke resnice je v njem, dosti pa krivih nauk, ki jih sejejo med tlačene zmagovalci sami.

Bruno in pezdur.

Kakšno je naše mnenje? Že uvo doma smo dejali, da opisujemo ta proces zato, ker prav nazorno kaže, kam je Evropa zajadrala s svojimi nacionalističnimi teorijami. Szörtsey meni, da je v službi domovine vse dovoljeno. Proslavlja bodalo, grozi s strupom; njemu je zločin svet, samo da služiš s tem domovini; ubij sosedo, samo, da služiš domovini; stopi na vrat komur hočeš, samo da služiš domovini in narodu; bij, kolji, davi, grizi, uničuj, samo da delaš v imenu nacionalizma! Ali ne čujete, da govore skozi usta tega madžarskega obtoženca vsi tisti, ki oznanjajo neomejen nacionalizem, vsi tisti, ki so postavili tega boga na svoje altarije?

Ker so tako mislili in tudi delali madžarski sleparji, jih je zadela kazen. Prav je tako!

Pa se ne spomnite na tistega, ki je videl pezdur v očesu svojega brata, bruna v svojem pa ne? Velike države so rezale na mirovni konferencah živa narodna telesa. Nič se niso tam zmenili za obupne klice in prošnje majhnih narodov, naj jih ne tržejo majhne še bolj na drobne kosce. Državniki, ki so delali novo zemljepisno karto Evrope, so se sklicevali le na zahteve njihovih narodov in držav, nikdar pa ne na pravičnost in poštenje. Nacionalizem velikih je porodil nacionalizem majhnih. Ta slednji se v obupnosti bori z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi proti prvemu. Nacionalizem požira narodne manjšine, on vstvarja pogoje za nove krvave dneve. Zato je skrajno smešno, če nacionalistični dnevniki, pa magari slovenski, pišejo, da je Pravica zadoščeno z obsodbo v budimpeštanski sodni palači. Ni res! Še bo tlelo na Madžarskem, ker so ji močni vzeli dosti njenega in zopet bo ona grozila in rabila kar ni dovoljeno. Plevel pa iztrebiš, ne če osmeješ zgolj perje, marveč zatri seme! Zato moramo svoj glas, čeprav je skromen, vedno dvigati proti brezbožnemu nacionalizmu, ki jemlje šibkim vse in tirarja narode v nove strahote!

Res je: Abyssus abyssum invocat! (krivica kliče krivico!)

ZRNA.

Kot dnevna svetloba se zliva vsa v solnce nazaj, od koder je prišla, kjer ji je vir in začetek, kjer je življenje dobila — tako hrepeni in se zliva naših src ljubezen iz vseh krajev sveta, kjer romamo. blodi mo le k tebi, edino le k tebi,

domovina, o domovina!

DNEVNE VESTI.

Dvakrat zaplenjeni.

»Straža« od srede 2. junija.

»Straža« od srede 2. t. m. je bila zaplenjena. Zasežen je bil uvodnik, ki se je bavil z Besednjakovim govorom in več dnevnih novic, katere so bile po mnenju oblasti naperjene proti kulturnemu in gospodarskemu delovanju sedanjega režima. Ker je bila zaplemba izvršena šele v sredo okrog 6 ure zvečer nismo mogli prirediti druge izdaje.

»Straža« od petka 4. junija.

Za petkovo številko smo ponatili iz sredine številke vse, kar po sporočilu policijskih organov ni zapadlo rdečemu svinčniku in smo list primerno dopolnili. Bili smo zopet zaplenjeni in sicer v prvi vrsti radi neke notice z naslovom »Ljudski glas«, ki je bila že v številki od srede, a je nam policija ni označila kot zaplenjeno. Notica, ki govori o čeških fašistih, ima po mnenju zaplenilnega odloka očitno tendenciozno vsebino.

Ker je bila tudi ta številka zaplenjena v poznih popoldanskih urah, nam je mogoče prirediti drugo izdajo šele danes v soboto. Naročniki in čitatelji naj nam neprosovoljno zamudo oprostite. Požurili smo se kolikor je v naših močeh in ne glede na stroške, da ne ostanejo brez lista. Obakrat je bila zasežena v upravnistvu celotna naklada, pripravljena za pošto.

Sveti oče

je predvčeranjem v ponedeljek imel svoj rojstni dan. Stopil je v sedemdeseto leto svoje starosti.

Smrtna kosa.

V noči od ponedeljka na torek je umrla gđc. Rozalka Medvešček, sestra dr. Petra Medveščeka. Bila je blagega, mirnega značaja in članica goriške »Mladike«. Pogreb drage pokojnice se je vršil v sredo ob dveh popoldne iz hiše žalosti na Kornju. Pred hišo in v cerkvi so ji zapeli pevci »Glas. društva« in »Mladike« ginljive žalostinke. Velicasti sprevod, ki se je vil po ulicah, je pričal, da je bila rajnka priljubljena. Mir Tvoji duši, Rozalka! Preostalom naše sožalje.

Slava slovenskega imena.

V Lyonu na Francoskem so se vršile mednarodne telovadne tekme nekatoških telovadnih zvez. Na tekmah so dosegli prvo mesto slovenski Sokoli iz Ljubljane in s tem proslavili v svetu slovenski rod. Katoliški telovadci bodo imeli pa letos pod jesen svoje tekme v Rimu. Orli že organizirajo vrste za nastop.

Za padovanske študente.

Izpiti na padovanski univerzi se pričnejo na 16. tega junija in trajajo do avgusta. Rok za vložitev prošnje za izpite je do 10. tega junija. Urnik izpitov pravne fakultete je sledeči: Civilni proces I. vsklic (appello) 3. VII. II vsklic 10. VII. — Ustanove priv. prava 16. VI. = 28. VI. — Civilno pravo 1. VII. = 8. VII. — Trgovsko pravo 28. VI. = 5. VII. — Ustavno pravo 27. VI. = 2. VII. — Upravno pravo 26. VI. = 2. VII. — Cerkevno pravo 23. VI. = 3. VII. — Kazensko pravo 20. VI. = 11. VII. Mednarodno pravo 23. VI. = 3. VII. Rimsko pravo 28. VI. = 4. VII. — Zgodovina italijanske prava 23. VI. = 3. VII. — Narodno gospodarstvo 18. VI. = 9. VII. — Finančno pravo 18. VI. = 9. VII. Pravna filozofija 19. VI. = 29. VI.

Akademiki, ki bi imeli radi druge informacije, naj se obrnejo na ak. klub Nanos.

Izlet na Kuceli.

Zadnjo nedeljo je napravilo spodnje vipavsko okrožje naših prosvetnih društev skupen izlet na Kucelj. Izletniki so se zbrali v Batujah,

kjer je imel tamošnji župnik g. I. Leban ob 5. uri jutraj sv. mašo. Po maši so se začeli radostno razpoloženi druženiki, nekateri krepko otovorjeni z raznimi dobrotami, spenjati po strmih pobočju proti vrhu. Nekoliko po deveti uri so bili že tudi zadnji zamudniki na cilju. Prešteli smo se: nekaj nad sedemdeset nas je bilo in so bila razena zastopana vsa društva. Od dahnili in okrepčali smo se nekoliko, potem smo zapeli par krepkih pesmi, zavriskali, da se je razlegalo po Vipavski dolini in okrog desete ure smo jo mahnili med smehom in petjem proti Trnovemu. Med potom so nam telovadci in telovadkinje pokazali par prostih vaj. Prej kot smo mislili, smo bili na prijaznem Trnovem, odkoder smo se v prvih popoldanskih urah spustili v nižavo naše Vipavske doline. Še pred mrakom smo bili doma. Bil je prav vesel dan, ki nam ostane vsem v prijetnem spominu. Z višine smo uživali lepoto naše prelepe domačije, v neprisljani zabavi smo pa drug drugega še globlje spoznali in se poprijateljili. Z nami je bil tudi odposlanec Prosvetne zveze v Gorici.

Važno za davkoplačevalce!

Od 1. maja do 31. julija je čas vlagati poprave (rettificazione) proti previsoki odmeri nekaterih davkov. Poizvedite pri Kmetko-delavski zvezi v Gorici pravočasno, kako je z zadevo, da ne zamudite roka.

Dol s pijavkami!

V nedeljo je sklicala Slovenska ljudska stranka velik shod proti korupciji v Ljubljano. Prišli so voditelji demokratov (davidovičevci), zemljoradniki, muslimani in poslanci Slovenske ljudske stranke. »Unionska« dvorana je bila prepolna za tolikšno množico, zato se je istočasno vršilo zborovanje tudi na vrtu. Vse ljudstvo je za svojimi voditelji, ki hočejo uvesti v državo red in poštenje.

Za krščansko politiko.

Vsako leto za binkošti se zbirajo vodilni katoliški politiki iz vse Nemčije k zborovanjem v Konstanci ob Bodenskem jezeru. Letos se je tudi vršilo slično zborovanje. Enoglasno je bilo priznано načelo, da mora vse javno in državno življenje sloneti na večnih нравnih temeljih. Edinost med resnimi strankami je mogoča le tedaj, če v polni meri priznavajo to načelo. —

Angleška stavka.

Med angleškim delavstvom še vedno vre. Vedno lepše reči se čujejo. Prišlo je na dan, da je vsa vlada razen ministrskega predsednika Baldwina tako plesala kakor so bogati lastniki rudnikov piskali. Zato se delavstvo pripravlja na nove borbe.

Po Napoleonovih sledovih.

Abd-el-Krima bodo bržkone prepeljali na kak otok in ga tam internirali. V ta namen so izbrali otok Korzik, kjer je bil rojen veliki Korz Napoleon.

»Piccolo« pravi.

Včerajšnji tržaški »Piccolo« pove v razprtih črkah, da se bo prijateljstvo med Jugoslavijo in Italijo še poglobilo. To pa tudi zato, ker želi kralj Aleksander povabiti k svojemu kronanju tudi italijanski kraljevski par. »Piccolo« končuje, da je jasno, da se to ne bo zgodilo, če ne prideta poprej jugoslovanski kralj in kraljica v Kvirinal (kraljevo palačo v Rimu).

Radič še govori.

Ko se je Štefan Radič domenil z Uzunovićem za zadnje radikalno radičevsko ministrstvo, se je obvezal, da bo imel le še dva shoda. Na obvezo je pa bržkone zabil, ker še

vedno govori po shodih in dela razdikalom preglavice.

Zdaj jim šele meša glave.

Abd-el-Krim je dozdej le Špancem in Francozom glave belil. Od kar se je pa udal, pa dela sive lase tudi angleškim in italijanskim diplomatom. Gre namreč za to, kako bo zdaj z rifansko zemljo. Vsak bi rad nekaj. Pa kos je premajhen za toliko od njih.

Poljski predsednik.

Poljska republika je izvolila novega predsednika. Pri prvem glasovanju — poljskega predsednika volijo namreč poslanci in senatorji — je bil izvoljen maršal Pilsudski. Toda on je volitev odklonil, zlasti ker niso poljske straže strnjeno glasovale zanj. Na njegovo priporočilo so potem izvolili vseučilišnega profesorja Ignacija Moskičnega, ki je zvest Pilsudskijev tovariš.

»Norge« je na prodaj.

»Večerna pošta« v Kopenhagnu piše, da so ponudili zrakoplov »Norge« Amerikancem na prodaj. Pravotno so mislili, da dobe zanj en milijon. Ob koncu so pa dognali, da je »Norge« močno potreben po pravila.

Napad na Pilsudskija.

V nedeljo so neznani ljudje v drugi napadli vilo maršala Pilsudskija v Sulejovki. Streljali so dolgo časa v hišo, a maršal je bil s svojo družino prav tedaj v Varšavi. Zato ga ni nobena krogla zadela. Prvič so napadli maršalovo vilo večer pred revolucijo. To je bil tudi povod za prevrat v Poljski.

Iz revolucije v revolucijo.

Komaj je nehala revolucija na Poljskem, že je zagrmelo na Portugalskem, v državi večnih prevratov. Uprle so se divizije v severnih pokrajinah in odkorakale proti prestolnici Lizboni. To pot je bila vstaja dobro pripravljena, zato je tudi uspela. Vlada je odstopila. Država je v rokah generalov.

Nad Trstom se je vtrgal oblak.

V torek okrog 10½ ure predpoldne se je vtrgal nad Trstom oblak, ki je povzročil v mestu grozno poplavo in seveda tudi občutno škodo. Ker je lilo kakor iz škafa, so bili kanali kmalu prenapolnjeni in niso mogli več požirati ogromnih množin vode, ki je pljuskala iz oblakov. Iz višjeležečih krajev so se zato začeli zlivati potoki in hudourniki po cestah in ulicah proti nižjim legam mesta. Voda je začela dreti po ulicah v višini pol metra in je vdirala tudi v kleti trgovine in pritlične prostore. Ponekog je dosegla višino enega metra in več. Ves promet je bil ustavljen. Tramvaj, avtomobili in vsa druga vozila so morali počivati. Na prostorih, ki so bili varni pred povodnjajo, so se nakopičile velike množine ljudi, ki so čakali, da poneha grozna poplava. Pri tem je prišlo do številnih burkastih prizorov, ki so kljub nesreči povzročili mnogo smeha.

Esperanto.

Danes je to mednarodni jezik, ki ga je l. 1887. izumil Poljak dr. Zamenhof. Od tedaj se esperanto razbi pri več mednarodnih organizacijah (Touring Club, Rdeči križ, Ika i. dr.). Pred par dnevi so v Varšavi izumitelju esperanta postavili veličasten nagrobni spomenik.

Politične beležke.

Ogledalo.

Naša ljuba, dobra gospa »Edinost« iz Trsta že spet škrblja z brezzobo čeljustjo. Danes vrti po božno oči, da se belo vidi, čez par dni pa, — no, saj starost je starost, — pozabi in se zažene kot stara torpedovka v slovensko duhovščino, v to »junaško slovensko četo«, da rečemo kot Wilfan.

Da »Edinost« tako barvo spreminja je že znana reč. Sam Ivan

Cankar, ki gotovo ni še sanjal o »Narodnem svetu« in goriških razkolnikih, je takole povedal o »Edinosti« v pismu na Etbina Kristana (glej mesečnik Pod lipo št. 5. str. 69, l. 1926.): »Ker imam precej prostega časa si pustim brado rasti. Pa tudi s to nisem zadovoljen; ni ne črna, ne rjava, ne rumena kakor »Edinost!« — Da, da, prava pisana brada je ta »Edinost« bila, je in bo, pa zapik.

Bolestna domišljavost.

Zbor svečnikov sv. Pavla je po svojih poklicanih predstaviteljih v neki okrožnici označil »Edinost« za liberalen list. Nedeljska »Edinost« nastopa proti tej označbi na način, ki priča o naravnost bolestni domišljavosti. Očitane liberalizma, pravi »Edinost«, »ni nič drugega, nego neopravičeno obdolževanje, ki se v svojih posledicah neubranljivo pretvori v krivično in izmišljeno denunciacijo pred sedanjim režimom, ki smatra liberalizem za svojega sovražnika«. Ta je pa lepa, kaj ne? Mi hočemo spraviti tržaško edinjaško gospodo pod en kloboč z Giolittijem, Salandro in drugimi liberalnimi italijanskimi pravaki in ji na ta način ogrozimo obstoj. Uboge pare! Vprašamo samo, kolikokrat ste pa vi okrog »Edinosti« nas »denuncirali« (ovajali), ko ste nas nazivali krščanske socialce in ste nas s tem spravljali v stike z don Sturzom, ki je tudi nasprotnik režima? Toda pustimo šalo! Če mi imenujemo edinjaše: tržaški Slovenci in če se sami tako imenujejo ali ni po taki hinavski razlagi to tudi denunciacija? Ali ne smatrajo mnogi za izzivaj nje, če se govori o slovenskem življenju v Trstu? Splošno bi morali mi vsi zatajiti sami sebe. Očitane narodne zavednosti je po tem receptu ovajanje, kajti režim naše narodne zavednosti ne mara, ji je nasproten. Domišljavost napravi človeka še bolj starikavega kot je že itak, kaj ne »škrinja narodnih programov«?

Krivičnik druge po sebi sodi.

V drugi notici pišemo o smešni tenkovestnosti »Edinosti«, ki za vrača očitek, da je liberalna, ker je to ovaduštvo. Predno pa zaključimo svojo neodkrito in solzavo obrambo, pride na dan njena prava narava. Pravi namreč ob koncu, da bi se morali pisci omenjene okrožnice zavedati, »da so taki napadi proti »Edinosti« ne smo krivični, temveč tudi povsem brezpredmetni, razen če se hoče kdo z njimi priporočiti na katero stran! In to ne le na račun in škodo »Edinosti«, marveč tudi skupne naše narodne stvari.« Podlost tega sumničenja in podtikanja je tako ogabna, da se nam gnusi njo odgovarjati. Požrtvovalno delo naše duhovščine med našim ljudstvom stoji tudi tako visoko, da bi jo žalili z vsako obrambno besedo. Sebična edinjaška gospoda, ki sedi pri polnih skledah, se lahko z zasmehom roga našemu preganjanemu in trpečemu duhovniku. Pribiti hočemo pred javnostjo samo eno: svetohlinski brambovec pravice se ob koncu razgali za umazanega obrekovalca. Drugače tudi ne more biti, kajti tak je njegov pravi značaj.

Laž ima kratke noge.

Ne bi tega napisali, če ne bi »Edinost« in še njena dva lističa spet strastno ne napadala naše duhovščine in našega gibanja. O vzrokih njih vpitja si bomo v kratkem na jasnem. Tu le toliko:

»Istarska Riječ« je s podpisom »Svečenik« napadla 13. maja istrsko mlajšo duhovščino kot protinardno in dokazuje, da je le par mladih razgretih glav proti narodni slogi. V štanoškem duhovškem glasilu »Zborniku« je izšla izjava, ki obsoja dotični članek v »Istarski Riječi«. Podpisalo jo je dozdej 26 duhovnikov iz Istre, po večini župniki in župni upravitelji.

Kaj je novega na deželi?

Batuje.

Prihodnjo nedeljo dne 6. junija priredi naše »Prosvetno društvo« pevsko-telovadni nastop. Nastopi polnoštevilni mešani in moški zbor ter telovadni odsek. Spored je pester in obširen. Prijatelji lepega petja in mladine dobro došli!

Spored: 1. Dr. Kimovec: Pevsko geslo. 2. O. Dev: Ptček veselo žgoli, mešani zbori. 3. E. Adamič: Oženil se bom. 4. O. Dev: Plavarska, nar., moški zbori. 5. Žganc: Maro, Maro, Marica. 6. Žganc: Cin can, cvrgu dan. 7. Žganc: Dil dil duda, mešani zbori. 8. E. Adamič: Kazen, moški zbor. 9. Bartl: Al, ne hodi..., mešan zbor. 10. O. Dev: Njega ni, goriška nar., mešani zbor. Odmor. 11. Razjalne vaje članov. 12. Proste vaje članov. 13. Proste vaje članic. 14. Proste vaje naraščaja. 15. Gojenke. 16. Skupine.

Čezsoča.

Naša mladinska prireditve dne 30. maja se je prav izvrstno obnesla. Dvorana je bila polna. Naši igralci so zelo dobro pogodili svoje vloge ter krepko in neustrašeno nastopali. Tudi telovadbo so lepo izvajali. Res veselje je bilo videti naše mlade fante in mlada dekleta na odru. Marsikateremu očetu in materi je zaroselo oko ob pogledu na svojega sina ali hčerko, ki je bila na odru. Želeti bi bilo, da bi se take mladinske prireditve le več med nami gojile; le škoda, da je med nami za nje premalo zanimanja in se nam zdijo nekaj manj važnega.

Ne bomo se prerekali z našimi nasprotnimi društvi, ampak bomo raje delali in se trudili za povzdigo naše izobrazbe. Po delih se spoznamo. Bog živi naše mlade igralce in jim kličem: le korajžno naprej!

Kobjeglava.

Naše prosvetno društvo je priredilo kakor običajno na binkoštni pondeljek javno veselico, katera je bila kljub neugodnemu vremenu, polnoštevilno obiskana. Videli smo prijatelje prosvete iz vseh okoliških vasi, posebno pa iz Komna in Svetega. Kritiko prepuščamo drugim. Tem potom se pa zahvaljujemo vsem, ki so količkaj pripomogli, da je prireditve dobro uspela. Seveda vsa čast g. režiserju in gosp. kuratu za njihovo požrtvovalnost v učenju. Dalje se zahvaljujemo: bratskemu društvu iz Štanjela za brezplačno posojilo zastora in vseh kuliserij, g. Furlanu, lesnemu trgovcu v Štanjelu za brezplačno posojeni les, ki nam je služil za sedeže in bratskemu društvu iz Pliskovice za sodelovanje pri petju ter sl. občinstvu za obisk. — Društveni tajnik.

Trnovo nad Gorico.

V noč od sobote na nedeljo okrog ene ure popoldne je napravila večja skupina dolgorostranih oseb nepovabljen obisk pri našem g. županu. Uzmoviči so vdrli skozi eno okno, pri kateem so odstranili šipe, v gostilniško sobo ter so prebrskali celo pritičje in tudi klet. Odnegli so 12 steklenic piva, nekaj vina, 6 kg sladkorja, 1 kg masla, 1 hleb kruha in še razne ruže stvari. Pivo in vino so spili kar v bližini hiše, kjer so pustili prazne steklenice. Šum je zbudil gospodinjo, ki je šla pogledat, kaj se godi. V svoje neprijetno začudenje je našla spodnje prostore odprte. Zbudila je svojega moža, ki je ponočne tičke zasledoval in enega tudi zasačil. Ta se je pa izgovarjal, da o zadevi nič ne ve, ker prihaja iz Gorice in je na potu na Kucelj. Orožništvo ga je zato izpustilo.

Lom Kanalski.

Letošnji cerkveni shod bomo imeli 6. junija. Prosvetno društvo bo ta ponovilo tudi igro »Vrtinec«. Na sporedu so tudi pevske točke.

Iz Bovca.

Tukajšnja obrtno-nadaljevalna šola zaključila svoje šolsko leto 1925/26 dne 6. junija t. l. Ob tej priliki se razstavijo vsi risarski, pismeni, kakor tudi ostali izdelki učencev vajecev te šole. Občinstvu bode razstava odprta omenjenega dne od 11. zjutraj do 18. zvečer. — Vodstvo obrt. nadalj. šole.

Livek.

(Poroka). Dne 20. maja se je poročil naš društveni predsednik, gosp. Anton Hrast z gospodično Mimico Matelič. Pevski odsek mu je zapel par lepih pesmi v slovo. Obema želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Borjana.

Šolska mladina priredi na dan sv. Rešnjega Telesa popoldne veselico z raznovrstnim sporedom, med drugim pravljico igro »Palček Potep«. — Ker je dohodek namenjen v dobro tukajšnje šole, se vljudno vabi k obilni vdeležbi.

Brje.

G. Anton Možina nadučitelj v pokoju je dne 26. maja praznoval svoje šestdesetletnico. Jubilant je znan kot izredno marljiv in nesebičen mož. Zato mu znanci želijo še mnogo let življenja!

Iz Rakovca pri Podmelcu.

Včetrtek 27. V. ob 2. uri popoldne je po dolgotrajni in mučni bolezni mirno v Gospodu preminul v 74. letu starosti občespoštovani posestnik in obč. svetovalec Kuštrin

Ivan, vulgo »Podmejer« v Rakovcu. — Kaj je bil mož v svojem življenju je živo pričal njegov svečani pogreb, ki se je vršil 29. V. ob navzočnosti obilnega števila občinstva ter zastopnikov občinskega odbora ponikovske občine z gosp. županom na čelu. — Podmelški pevski zbor mu je na zadnji poti ob odprtem grobu zapel več ginljivih pesmi. Pokojnik je bil skozi 17 let župan in obenem obč. tajnik občine Ponikve, mnogo vrsto let obč. odbornik, sodnijski poverjenik za obširno župnijo podmelško ter ud okrajnega šol. sveta v Tolminu. Bil pa je korenina, vnet bojovník za našo narodno pravo in do smrti zvest svojemu narodu.

Dragi Podmejer! Zapustil si nas v tej solzni dolini, a spomin nate ostane. Bridko nam je bilo ob ločitvi na Tvojem grobu vsem, ki smo Te poznali, ker Te tako težko pogrešamo. Zadnjič se Ti zahvaljujemo za vse dobroto in požrtvovalnosti, ki si nam jih izkazal v življenju in kliče mo: Na veselo svidenje tam gori nad zvezdami, skupno s Tvojo blago družico, ki je odšla v večnost komaj mesec dni pred Teboj. — Zahlujoči družini naše najglobokejše sožalje!

Iz Lokovca nad Kanalom.

Mi se le poredko oglašamo v kakem listu, vendar ni s tem še rečeno, da ne bi bilo pri nas nič življenja in dogodkov. — Zadeva vojne škode in odškodnine bo kmalu pri kraju; hiše so pozidane, polje kjer je bilo mogoče popravljeno, le gozdovi so izginili. Konkordati povsod krijejo predujme, tako da v naši občini ne bo treba nobenemu vračati denarja bankam. Pri tem ima veliko zaslugo domača zadruga vojnih oškodovancev, ki je preprečila, da niso prišle v občino tuje firme in ki je povsod skrbela, da niso bili vojni oškodovanci opeharjeni. Vseeno se pa čujejo včasih pri kozarcu razna zabavljanja proti predsedniku zadruga, ki pa tega ne zasluži. Mož se je vedno na svojem mestu pošteno in nesebično trudil za korist vojnih oškodovancev. Mnogi bi mu bili lahko hvaležni ker jim je rešil toliko zamotanih stvari, za katere bi bili dotični drugače lahko padli v roke kakim odvetnikom ali pa drugače trpeli veliko gospodarsko škodo. Seveda, kdor se vtaplja v vino, temu ne bo dosti deset vojnih oškodovancev. Če človek pogleda v nedežljo v gostilno, bi mislil da je v tem kraju največje blagostanja doma. Nunc oštr vpije in zabavlja zdaj čez tega zdaj čez onega, seveda on že ve zakaj. Drugače pa vse toži, da ne bo mogoče več izhajati. Opuštimo nepotrebno zapravljanje, pa se bo vsaj nekaj obrnilo na bolje.

— Pred vojno se je tu ustanovila »Kovaška zadruga«, ki je tudi dobro napredovala, ker je v naši občini mnogo raznovrstnih finih kovačev. Škoda, da se bo sedaj še na ime kmalu pozabilo, ker ni nobene pravega vodstva. Lahko bi zadruga prav dobro delovala, ko bi imela sposobnega voditelja. — Dosti je še drugih stvari o katerih bi se lahko poročalo; toda o tem pa drugič.

(Smrtna kosa). Dne 22. maja je kruta smrt ugrabila vzorno in povsod spoštovano mladenko Rožo Leban iz Lokavca hšt. 38. Bolezen, katero si je bila nakopala v službi, jo je spravila v prerani grob v najlepši dobi življenja. Pogreb, ki je bil za našo občino naravnost veličasten, je pokazal, kako priljubljena je bila blaga pokojnica. — Počivaj mirno, draga Rozika; na svidenje nad zvezdami.

Dol. Branica.

Že dolgo časa nismo slišali nič novega iz naše vasice. Naša mladina po naših vaseh nima drugega dela ob nedeljah in praznikih, kakor da igra, popiva, pleše i. t. d. S tem zapravlja denar in zdravje. Tako hramo in gospodarsko propadamo. Pri nas se je tudi vršil na binkoštno nedeljo tako zvani »Grande Balo«. Zato ima mladina denar, za poučljive knjige in časopise ga ni. Vprašajmo se dalje, kdo ima največ dobička od te neumnosti. Po vojni smo že enkrat oživili naše »Bratno in pevsko društvo«, a je zopet zaspalo ter spi še dandanes in se ne ve, kako dolgo bo še. Potrebno bi bilo si ustanoviti prosvetno društvo, a mladina nima veselja. Slabe čase smo dočakali, toda še hujši nam pretijo. Bliža se rok, ko bo treba plačati vinski davek in takrat bo še le pravi ples, ko bo moralo marsikatero živinčie iz hleva.

O mladina, kam jadraš? Zapusti vendar že enkrat to norenje, divjanje in zapravljanje. Oblastva kje ste? Zganite se! Prepovedujte ples, ker so v pogubo in propast ljudstva.

Iz Libušnjega.

Tudi pri nas je življenje, četudi redko poročamo. Imamo v duhovni tri katoliška prosv. društva, cerkveni pevski zbor in Marijino dekliško družbo — na to smo ponosni, sram nas je pa, da so Laderci naselili na liberalne limanice in si ustanovili liberalno prosvetno društvo. — Vrsensko društvo je imelo svojo veselico s predstavo in petjem na binkoštni pondeljek — izpadla je jako dobro — kritiki so društvo pohvalili. Vdeleženci so si ogledali obenem popravljeno rojstno hišo našega slavca Simona Gregorčiča, v katero je zopet vzdana sta-

VACLAV BENEŠ - TŘEBÍZKY

Dve povesti Karlštejskega vrana

Iz češčine prevel dr. Fran Bradač.

Rozhuda se je zasmeljal, tako da je konj vztrepetal.

»Da bi zbrisal z našega grba madeže, če so bili na njem, da bi jih zbrisal na pravi način...«

»Nesrečnik! — Izvržek! — Pojdi vragu; drugam itak ne moreš!«

Potem je duduš še nekaj dodal...

Kri je šinila Hynciku v glavo in niti vedel ni, kdaj je dospel pred prva vrata Karlštejskega grada... In vendar je bila ta pot dolga, preddolga.

Fevdniki so bili tu že skoro vsi zbrani... Ko pa so zagledali namesto Morinskega mladega, neznanega moža, so se spogledali in so ostrmeli.

»Kaj hočeš tu, dečko?«

»Prišel sem na stražo, gospodje!«

Jaz sem sedel na okno, kjer je klical običajno Morinsky: proč od grada, proč.

Fevdniki so zgenili z rameni, na stolpu je bila ura, po hodnikih so se

razlegali težki koraki, jeklo je zazvenčalo, čula so se povelja; tu je prihajal še en vitez, konj se zgrudi pod njim, čakati je moral na privoz...

»Na privoz — čuvaj češke krone? — Naši stari predniki so skakali v razburkane valove, kadar jim je velevala dolžnost, niso štedili svojega življenja, ki ni bilo njihovo, ampak rodne zemlje... Le odpočij se! Tudi brez tebe opravim službo.«

Vitez je prebledel in skoro bi se bil zgrudil pred izmučenega konja.

Visok mož, proti tedanjemu običaju ves v oklopu, je pomignil zamudniku v stran, kjer so bile Karlštejske ječe. Bela brada, kakor posuta z najčistejšim snegom, mu je segala do pasa, kjer je visel težak meč. Bil je grajski oskrbnik viteškega stanu. Pod vsakim njegovim korakom so se potresla tla, toda le podnevi. Ponoči — ko je nadzoroval stražo, ni bilo njegovega koraka niti slišati.

Hyncik se je stresel po vsem telesu, ko je zagledal tega viteza in čul njegovo sodbo. Toda ni bilo časa, da bi premišljeval. Vse je hitelo na določeno mesto.

Mladenič — kakor da me je razumel; šel je v smeri za mojim krakom.

Hynciku se je zdelo, da je na drugem svetu; vse je na Karlšteju tako neobičajno, tako tajnostno, da obhaja človeka sveta groza. In danes je te utrdbe osvetljeval še mesec s svojo motno svetlobo. Včasih je nastala na dvorišču tako mrtva tišina, kakor da ne živi v tem slavnem gradu niti edina duša; in potem je prekinilo to tišino le orožje, ki je slučajno udarilo glasneje ob tla... Vse povesti, ki jih je kdaj slišal o Karlšteju, so mu prišle na misel in še nove in nove, ki jih ni nikoli slišal in ki so se mu nehote rodile v glavi. Za mlado, bujno domišljijo ni moglo biti ugodnejšega kraja, da bi se svobodno razvila, kot čuvajnica v ogromnem četverooglatem stolpu, kjer so hranili in stražili svetovavlaško krono.

Mladi mož še vedel ni, kako hitro beži tukaj čas in da je bil pred trenutkom on na vrsti, da bi zatrobil in zaklical znano svarilo v tiho noč. Že se je bližala po hodniku visoka postava, katere dolga, bela brada je že od daleč izdajala oskrbnika, ka-

teremu je bil red nad vse in ki je bil točen kakor ura. On je bil poslednji med onimi starimi, katerim je prešla slava Karlšteja v kri in meso. Kadar je šlo za dolžnost, ni poznal usmiljenja; če ga je kdo prosil za odpuščenje, je bil kakor kamen, na katerega kane nekoliko deževnih kapelj.

»Današnje geslo?«

Šele te besede, izgovorjene z zapovedovalnim glasom, so prebudile mladega moža iz premišljevanja.

»Gospod Danijel Morinsky — današnje geslo?«

Vitez je stopil v sobo; pod težkim korakom so deske zaškripale.

Oskrbnik je položil levico mlademu možu na ramo, mu pogledal v obraz, ga potresel in ga vprašal z glasom, kakor če grmi: »Kdo si ti? — Kako si se mogel drzniti sem!«

»Jaz sem Hyncik Kopidlansky!«

»Ti — Kopidlansky? — Kaj še ni poginil rod, ki je storil toliko zla po Češkem? — In kako — kako?«

»Stražim namesto Morinskega!«

Mlademu možu se je zdelo, da se pod njim vse podira in da se pogreza s stražnico v brezdanjo globino. In kaj je čul o svojem rodu iz ust

ra spominska plošča, ki je bila med vojno razbita, pa jo je zidar dobro vložil, da se le malo pozna, da je bila pokvarjena. — Prosvetno društvo v Smasti se pridno pripravlja za svojo veselico, pri kateri nastopi s petjem, deklamacijo in igro »Sin« dne 13. junija. — Prosvetno društvo v Krnu pridno pomaga popravljati vsem turistom dobro znano cerkev: co sv. Roka v Krnu, ki je bila po vojni razdejana in skoro gotovo je, da bomo imeli na dan sv. Roka v Krnu semenj, dopoldne blagoslovljenje turistične cerkve — popoldne ljudsko veselico, pri kateri nastopi na novem odru prosvetno društvo. Vsi turisti se na to že sedaj opozarjajo. Ker pa so Krnčani za popravilo cerkvice dobili jako malo vojnó odškodnino — za premičnine ničesar — prosijo duhovnike, turiste in vse druge prijatelje, če bi mogli darovati cerkvi kak poroben mašni plašč, mašno srajco ali karkoli, ker nima prav ničesar. — Tudi cerkveno pevsko društvo na Libušnjem se jako pridno giblje, skoraj vsako nedeljo nam zapoje kako novo pesem v cerkvi — pa tudi ono noče zaostati za drugimi društvi — ker obeta, da nas kmalu povabi na javno veselico s petjem in predstavo. — Kjer pa vse živi, tudi dekleta ne spijo — pridno pomagajo raznim prosvetnim društvom sicer — pa tudi same se hočejo pokazati. Marijina družba obhaja dne 6. junija svoj drugi družbeni praznik sv. Alojzija, na katerem se pripravljajo s šesttedensko pobožnostjo. Na praznik sam pa ima zjutraj skupno sv. obhajilo, slovesen shod, pri katerem bo slovesno sprejemanje v družbo — ob 10. uri se vdeleži skupno z zastavo slovesne procesije sv. R. T. — v svoji novi noši — bele obleke z družbenimi znaki — in popoldne ob 2. napravi javno predstavo: Deklamacijo, pesmi in igro »Roka božja«. Vabi vljudno vse sosednje Marijine družbe, vsa prosvetna društva in vse prijatelje poštenega veselja na to svojo veselico. Prijatelji — na svidenje torej na Libušnjem, v Smasti in v Krnu!

Gore nad Idrijo.

Med šolsko mladino se je pojavila bolezen: ošpice. V to poklica na politična oblast je odredila, da se zapre šola in preneha s poukom za 14 dni. Vsak nov slučaj obolevnosti naj se takoj naznani okrožnemu zdravniku, ki bo ukrenil vse potrebno, da se prepreči nalezljivost.

Vojsko nad Idrijo.

Vojskarji so postali agilni na prostem svetnem polju! Že na velikonočni pondeljek so nas razveselili s Krekovo igro »Tri sestre«. Ljudstva je bilo toliko, da so morali igrati dva-

krat zaporedoma, da so vsem vstregli. To jih je tako navdušilo, da so začeli misliti takoj na novo igro in res so nam nudili na binkoštni pondeljek že zopet mnogo užitka s kmečko žaloigro: »Užitkarji«. Igralci so se vživali v svoje naloge in jih spretno prednašali. Le pogumno naprej po začrtani poti! — Čuje se tudi, da nameravajo ustanoviti mlekarsko zadrugo. Zanimanje za to prekorno napravo je veliko; že okrog 50 članov je priglasenih! Velik vir dohodkov jim bo nudila taka zadruga, ker maslo, pripravljeno v planinskih mlekarnah, kjer je sočna in sladka paša, je veliko boljše in se tudi lahko dražje proda!

Ledine.

(Gasilska prireditel). Vsako leto na binkoštni pondeljek priredi gasilsko društvo v Ledinah svojo veselico. Tudi letos ni izostala. Izmed vseh točk programa se je vršil edino le ples! Plesni oder je bil napravljen zunaj na prostem in kljub temu, da je deževalo ni manjkalo plesalk in plesalcev! Videli smo lahko med vrtečo se mladino pare celó z dežnikom v roki! Temu se nikar ne čudite, cenjeni bravci, saj je menda ni občine v tem okraju, kjer bi bil ples tako zelo vkoreninjen in priljubljen kakor ravno v tej občini. Mladina se kar izmisli in napravi ples zdaj v tej zdaj zopet v oni hiši in vse drvi tja in nori! Ni čuda da starši tožijo in tarnajo, kaj bo z našo mladino, ko je tako divja in surova! Ali nima občinski odbor prav nobene moči proti tej grdi plesni razvadi? Obdavčeno je vse, naj obdavčijo še te plese po zasebnih hišah z visoko takso v prid občinski ubožni kongregaciji! S tako odredbo bi tudi občina imela nekaj koristi, ne pa samo gostilničarji in gostovi prireditelji plesov!

Idrijčan.

Književnost in umetnost.

Nove igre.

»Narodna knjigarna« v Gorici je pričela izdajati v malih zvezkih »Novo Talijo«. Prvi zvezek »Nove Talije« obsega satiro v treh dejanjih »Izgubljeni in zopet najdeni mož«. — Drugi zvezek »Nove Talije« je farsa v dveh dejanjih »Dvo rec na deželi«. — Tretji snopič »Nove Talije« vsebuje farso v dveh dejanjih »Ovire«. Snov te igre je vzeta iz društvenega življenja v Julijski Benečiji, kjer se neko društvo pod Nanosom pripravlja na veselico, a nastopijo za uprizoritev iste tako nepremagljive ovire, da se veselica končno ne more vršiti kljub temu, da je dvorana že natrpana ljudi. — Vsi trije snopiči »Nove Talije« se dobe pri založnici

»Narodni knjigarni« in pri slovenskih knjigarnah v Julijski Benečiji in v Jugoslaviji.

L. Thoma, Lotkin roistni dan. Šaloigra v enem dejanju.

Dr. Nušič, Naša deca. Humoreska v enem dejanju. Poslovenil Iv. Lah, v Ljubljani 1926. Cena Din 12. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. — V tej (15) številki »Odra« imamo dve enodejanki: ena bo dobra za meščanske, druga pa za otroške odre.

Nušičeva »Naša deca« je polna Nušičevih dovtipov. To se da igrati brez težav. Za Nušičev jubilej so jo igrali celo v Zagrebškem gledališču z velikim uspehom. Igra bo primerna za zabavne večere, kjer se bodo starši nasmejali otrokoma, ki tako dobro poznata njih napaake. Ker vso igro igrata en deček in deklica, jo bo mogoče vprizoriti povsod brez posebnih oderskih priprav. Zato bo s tem zvezkom »Odra« marsikomu ustrezno. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Jules Verne, Otroka kapitana Granta.

Potovanje okoli sveta. Roman v treh delih. Poslovenil A. B. Ljudska knjižnica XXII. zvezek. V Ljubljani 1926. Cena Din. 48.—, vezano v celo platno Din. 58.—. Kdo ne pozna imena Jules Verne. Čez 2 leti bo minulo ravno 100 let, odkar je zagledal ta znameniti Francoz luč sveta. Njegovo ime je zaslovelo kmalu povsem svetu in njegovi romani so postali najljubše čtivo starih in mladih. Zakaj vsakemu nudi obilo zabavnega in poučnega in zna prav napeto pripovedovati, tako da braleca pozornost deluje vedno pod največjo napetostjo. Verne je ustanovitelj docela nove vrste romana: naravoslovno: fantastičnega romana. On zna vse naravoslovne nauke izkoristiti za fabulo in osnovne niti svojih spisov, to pobarvati z obilnimi geografskimi podrobnostmi in interesantnostmi, nadvsem pa kraljuje njegova živahna, skoro smemo reči neverjetno drzna fantazija. Karol May je bolj surov in eksotičen. Verne, njegov učitelj: mojster, bolj duhovit in univerzalen. Roman Otroka kapitana Granta ima tri dele: Ob južni Ameriki, Avstraliji in Tiho morje, vsa knjiga obsega 607 strani. Skoro ves svet in njega najbolj zanimivo vrvenje na morju vidi bralec vstajati iz vsake strani dela, ki se mu mahoma priljubi. Trepeče za usodo svojih ljubljencev, ko so v divjini, v viharju, v smrtni nevarnosti. In zopet se glavje umiri in stopi pred nas mirna pokrajina, opisana z vso realistiko

zvestega opazovalca, vendar prežeta s fantazijo in pesniškim duhom. Posamezna poglavja so pisana naravnost mojstrsko. »Strahote nove Zelandije«, »Železnica in Melbourne do Sandurska«, »Med plamenom in vodo«, »Magellanova ožina« — stanejo bralcu stalno v spominu. Knjiga je poučna in v naših nad vse materialističnih časih, ko vsakdo hlepi samo za denariem, da preživi sebe in svoje, nas to fantastično delo povzdigne visoko nad vsakdanje skrbi, ker nas neodoljivo iztrga realnosti iz rok in nas povede v nove svetove, v dežele hrepenenja. Prevod je jako lep in jezik teče neprisiljeno v lepi slovensčini. Ker je knjiga primerna tudi za odraslo mladino, ki jo bo brala z največjim užitkom, bo ž njo ustrezno vsakomur, ki se hoče prepričati, da moderna tehnika naših dni v marsičem že dosega sanje Jules Verna. Knjiga se dobi v Katoški knjigarni v Gorici, Via Carducci 2.

Spoštujte svoj jezik!

Škof A. Martin Slomšek, slovenski pisatelj, čigar življenje preiskuje sedaj kat. Cerkev, da bi ga proglasila za svetnika, je napisal leta 1849. v listu »Drobtinica«:

»Kaj se Vam zdi, ali bi bilo boljše, da bi vsi ljudje govorili samo v enem jeziku?

Kratko, nikar! Žalostno bi bilo petje orgel, ako bi vse piščali pelesenako. Žalosten in dolgočasen bi bil tudi svet, ako bi vsi ljudje le v enem jeziku marnjali (govorili). Ravno tako lahko bi bilo Bogu dati vsem ljudem en jezik v govorjenju, ali božja previdnost in modrost tega ni storila; zato je sv. Duh posvetil vse jezike, da vsak svoj jezik, v katerem govori, po vrednosti zravna s svojim srcem in zanj Bogu spodobno daje čast in hvalo. To smo dolžni tudi mi storiti.

Med vsemi jeziki mora biti Slovincem najljubši naš materinski jezik. Že več tisoč let poštene ljudje marnjajo (govorijo) slovensko. Kdor se tedaj tako starega jezika sramuje, je podoben trupu, ki s sebe strga lepo, pošteno oblačilo, ki mu ga je dal dober oče, se obleče po tuje in misli, da bo lepši.

Bratje in sestre moje! Ljubite svoj rod, spoštujte svoj jezik!

Tako je napisal Slomšek pred 77 (sedem in sedemdesetimi) leti. Njegove besede naj si vtisne v srce in naj o njih premišljuje dan in noč slovenska mati, slovenski oče, slovenski fant in slovensko dekle!

tega moža! Za hip je krčevito stisnil ustnice in hotel seči po meču. Toda ni se mogel niti ganiti, ker ga je oskrbnik držal za ramo kakor s kleščami.

»In brez oglašanja?»

Oskrbnik je vzel sam trobento v desnico, z levico pa je še vedno držal mladega moža za ramo. Klicali je v dolino svarilo, kakor bi trobili angeli k poslednji sodbi.

Na drugih stražnicah se tresejo fevdniki zaradi zle slutnje; dobro vedo, čigar je ta glas in odkod se razlega po okolici.

Spodaj v Budnjanih se probujajo iz spanja, zapuščajo postelje in poslušajo s pritajenim dihom... Danes je cesarja Karla smrtni dan in ta baje vsakokrat vstane iz groba pri sv. Vitu, sede na svojega belca, leti kakor veter proti Karlštejnu in potem trobi sam: »proč od grada, proč...« Budnjanci sklepajo roke, molijo za pokoj vladarjeve duše, toda do rana ne morejo več zatisniti očesa.

V Trebani pa je še vse za mizo, gostje so najboljše volje, iz ust kipi šala za šalo, dovtip za dovtipom; šale so že polzke in umazane, kakor

steze na pobočjih, kadar ponoči dežuje in začne proti jutru zmrzovati... In smejejo se in soglašajo celo gospe... Kadar se ženske spozabijo, prekašajo moške.

Samo Belička je zardevala prav do dobrega srčka in je sedela kakor na bodečem trnju.

»Ljubi očka! — Kdaj prideva domov?»

»Tamle sedi, Belička! Saj pojdeva! — Ničesar ne zamudiva!«

»Očka!«

In hčerka je sklenila roke pred očetom; nič se ni zmenila za to, da si gospodje gostej dovoljujejo zbadljive besede tudi proti njej. Obtežen jezik nikoli ne tehta besed; kakor pridejo na ustnice, tako izletijo: naj učinkujejo, kakor si jih kdo tolmači.

Na Karlštejnu pa so tačas peljali Hyncika v ječo, ker se je na svojo pest predrznil v grad ter se osmelil celo v stražnico. In na Morino je skokoma jahalo nekoliko mož, da takoj pobero tamošnjega fevdnika Danijela.

Stari oskrbnik je ostal v stolpiču sam na straži. Nekam naglo je dihal in večkrat je premeril sobico,

vsakokrat z dvema korakoma. In ko je priložil trobento k ustom, se je zopet vse okoli treslo in Budnjanci so trepetali od groze: zakaj se neki cesar ne vrne nazaj v Prago, ko je že vendar davno po polnoči in je minila ura duhov.

In sedaj se je zdelo, da se res udajajo tramovi, na katerih je bil zgrajen pomol, ko je gospod oskrbnik udaril z nogo ob tla. Tudi okenice se je samo od sebe odprle. Sivega starca je najbolj težilo to, kaj bo rekel njemu samemu gospod Kolovrat, ki bo gotovo le njemu očital vso krivdo.

(Moj oče je bil takrat še živ, a počival je na starem hrastu na Plešivcu. Rad je že imel mir ponoči. Toda ko je vsa vranja družina poplašena letala po Karlštejnu, se nam je pridružil tudi naš starček. Hipoma smo utihnili, sedli na streho najvišjega stolpa in očka nam je po stari navadi dajal nauke.

»Spominjam se,« je pravil, »že nekoliko takih noči. Vsaka se je slabo končala. Vselej je imel oprazilo mojster krvnik. Tlačane so obešali po okoliških gričih, vitezom pa so sekali glave na gradu. Toda

kar je vran na Karlštejnu, nobena se ni dotaknila obsojencev. V nas je še danes čista kri. In tudi vi se jutri nesrečnikov ne dotikajte. Ko bi se kdo izmed vas predrznil ali bi se mu zahotelo, izključal bi mu oči s temle svojim kljunom, jaz starček, oče vas vseh. In glejte, da ostanete lepo visoko. Naše življenje je tu sicer varno, toda kdo naj zaupa človeški svojevolsnosti!«

In potem je odletel zopet proti Plešivcu na trohneči hrast. Mi smo ostali na strehi. Tako rad bi bil pogledal tja doli, kjer je bil Hyncik v ječi, kamor se je pripravil samovoljno, zaradi gladkega obraza, in Morinskega vendar ne reši. Toda nisem smel. Naš stari očka ni nikoli govoril zaman. Otroci smo se navadili, da smo ga ubogali brez obotavljanja; nihče ni nikoli ugovarjal. Za vsak prestopok smo občutili njegov kljun. In kljun našega očke je bil neusmiljen. Jaz sem ga občutil samo enkrat, ko sem letel za vrano. — In tako smo tiho sedeli s povešenimi glavami in perutmi ter se nismo niti ganili.)

(Dalje.)

Gospodarstvo.

Prešičjereja.

(Nadaljevanje.)

Kdor hoče imeti srečo z rejo prešičev, naj pazi na naslednje reči: Več deti mu je treba, kako plemu naj redi. To pa je odvisno od gospodarskih potreb. Kdor hoče prirediti veliko slanine in težke živali ter obilo zaroda, naj si preskrbi domače plemo z dolgimi ušesi. Kdor bi pa rad imel, da se mu prešiči hitro zdebijo, da mu dajo meso za gnjati (peršut), redi žlahtne angleške prešiče s kratkimi ušesi. Za naše kmečke razmere pa je najboljša srednja pot. Mešanci od starih domačih križani z žlahtnimi angleškimi bodo najboljši. Splošno je gledati na srednjedolgo glavo, dolga ušesa, zleknjeno truplo, širok križ, bolj gosto in mehko ščetino.

Najvažnejše je zdravje. Le od zdravih staršev so lahko zdravi mladiči. Svinje, ki so večkrat bolne in neješče, so občutljive in take niso za plemo. Mladiče za plemo je rediti le od zdravih in takih svinj, ki dajo veliko mladičev, najmanj 10 naenkrat. Hudobne svinje niso za plemo, ker hudobnost pride tudi na mladiče.

Svinjo je prepustiti k merjascu, ko je stara 10—12 mesecev, prej bi ji škodovalo. Ravnotoliko stare se sme rabiti merjasec. Svinja nosi 4 mesece ali 113 dni, zato ima lahko dvakrat na leto mlade, ako se jo dobro krmi. Najboljši čas za mladiče je v začetku marca in v začetku septembra. Spomladanci se naj bolje razvijajo in zato naj se ti rabijo za plemo. Iz prvega gnezda in od mladega merjasca so prešički slabotni in ne zrastejo tako veliki. Čim starejša sta merjasec in svinja, tem lepši in boljši bodo za plemo mladiči. — Prašiče je krmiti prav naravno. V poletnem času je najboljša zelena mlada detelja in redič poleg otrobov in malo žita. Pozimski čas naj se kar mogoče malo kuha. Pesa naj se poklada surova in cela, ravnotako repa. Pleve in repno listje naj se z gorko vročo vodo popari; ravnotako je suha detelja in otava na drobno zrezana in z otrobi ali turšično moko nekoliko pomešana dobra in tečna krma za prešiče. Krompir naj se kuha v pari in potem se ga združga v kaki posodi zato pripravljeni. Žito se polaga vedno surovo in suho. Za večje plemenske prešiče je najboljša krma pesa in ječmen in nekoliko plev ali repnega in pesinega listja poparjenega in z otrobi pomešanega. Za pitanje prešičev je najboljši krompir, korenje, ječmen ali korusa in oves, buče, želod in žir, nekoliko plev in 1/4—1/2 kg oljnatih otrobin ali pa ribje moke. Doječe svinje je dobro in tečno krmiti, da imajo veliko in dobrega mleka. Najboljše jim je dajati veliko žita, posebno ječmena in ovsa ter plev in repnega perja; zelo dobra je za mleko tudi surova pesa. Mladiči naj sesajo od 7—8 tednov. Že ko so 14 dni stari naj se pričnejo po malem krmiti. Najprej se jim daje sveže gorko kravje mleko, nikdar pa ne sme biti mrzlo skisano, kajti po takem mleku dobe mladiči drisko. Mleku je primešati do polovice vode. Ko so se mladiči že privadili piti, jim čez toliko dni, to je v tretjem tednu, pridenemo nekoliko ržene moke. Nato pričnemo mladiče krmiti z reženim močnikom, ki mu prilijemo nekaj posnetega mleka in zdrobimo vanj še par kuhanih krompirjev. Ta mešana krma, ki se daje gorka, pa ne preveč to je 30 do 35 C, je najboljša krma za mladiče prešiče. Po njej se zelo lepo razvijajo. Taka krma se jim daje po petkrat na dan, po malem, da se privadijo jesti. Dobro je tudi in važno, da se da 5 gramov klajnega apna v to mešanico. Tako krmo pokladajmo kakih 14 dni, potem pridevajmo rženi moki nekoliko

več ječmenovega zdroba, polagajmo pa vedno manj ržene moke ter vedno več zdroba in krompirja. S to krmo jih je krmiti dokler dosežemo težo 30 kilogramov. Nadalje jim je treba vedno dajati dobre, tečne jedi, da hitro rastejo, kakor tudi jim je dobro dajati otrobov in nekoliko ribje moke, dokler dosežejo 6—8 mesecev. Pomni naj pa vsak, kdor si hoče zrediti lepe in velike prešiče, da jih mora do 8 mesecev prav tečno in močno krmiti po navedenem načinu ter vedno skrbeti za snago in čudil se bo uspehu.

Pozdravi fantov-vojakov.

Iz Livorna.

Pozdrave pošiljamo slov. fantje od 13. težkega topniškega polka staršem, sestram, bratom, fantom in tudi dekletom, čeravno se več ne spominjajo na nas.

Zorn Franc, Prvačina; Batič Vladimír, Trnovo pri Gorici; Milič Emil, Salež; Rosič Karol, Lugje pri Breginju; Prvanje Ivan, Stopnik ob Idriji; Godnič Josip, Kostanjevica na Krasu.

Iz Florence.

Slovenski fantje, ki služimo pri 19 topničarskem polku, pošiljamo nebroj srčnih pozdravov našim staršem, bratom in sestram, prijateljem in vsem slovenskim dekletom. Klančič Franc = Miren, Juran Peter = Peč, Simič Franc = Trst, Srebotnjak Slavko = Lokev, Karič Ivan = Merče, Garzeroli Elo = Postojna, Kravos Franc = Dobravljje, Švara Franc = Komen, Ipavec Jožef = Gozd, Suša Stanko = Dolenia vas, Hojak Jožef = Lokavec, Klanjšček Ivan = Lokavec, Kogoj Anton = Lokavec, Podgornik Franc = Trnovo, Rjavac Jožef = Trnovo, Paulin Franc = Trnovo, Leban Franc = Čadrg, Rutar Matija = Čadrg, Smaila Ivan = Jelšane, Rebec Štefan = Harje, Terpin Jožef = Podgora, Spacapan Fr. = Šempas, Zavrtanik Jožef = Solkan, Boltar Roman = Solkan, Gabrielčič Andrej = Ložice, Besednjak Alojz = Brje, Mesesnel Herman = Goče, Raspar Ivan = Vrbica, Flego Franc = Trst, Fatur Fr. = Bača, Slavec Ivan = Knežak, Podgornik Fr. = Vipava, Kiru Franc = Prem, Trošt Vaclav = Podloga, Počkar Jožef = Razbarg, Raubar Angel = Rezkovlana, Nemec Ludvik = Bilje, Rutar Anton = Ravne, Marvin Jožef = Staragora, Forluga Silvester = Konkonela, Hvala Peter = Kneška Grapa, Zefran Miha = Kal, Gabrovec Karlo = Črnjava, Komel Jožef = Kronberg, Miran Slavko = Opatija.

Iz Rima.

Draga »Straža«, voditelji našega naroda! Sprejmi nešteto srčnih pozdravov od fantov, ki zvesto sledijo tvojim načelom! V »večno mesto« Rim nas je poslala usoda, usoda vsakega mladeniča. Ko smo bili blizu pri tebi, doma, nismo vedeli, kaj je življenje. Vojaško življenje nas bo napravilo trdne, močne, nas bo napravilo može. Naša naloga bo po treh mesecih iti na mejo države. Naši alpski klobuki s peresi bodo odsevali nad belina alpskega snega. Komaj pričakujemo, da zapustimo mesto, katerega smo hrepeneli videti vsi. V hribe, med priprosto ljudstvo želi naša duša.

Pozdravljamo naše starše, tovariše in dekleta, ki nas pozabljajo!

Krivec Franc, Maurič Emil, Terčič Marjo, Žnidarčič Anton, Pisk Valentin, Carlovini Mihael, Pisk Rudolf, Sulič Anton, Drašček Alojz, Černe Franc, Zucchiatti German, Zbogar Stanislav, Sedevčič Franc, Rezlužnik Karel, Tinta Kristjan.

Listnica Kmetско-delavske zveze in političnega društva »Edinosti« v Gorici.

1. Vidič I., Sv. Križ 97: Vam je priznana pokojnina lir 2916 letnih od 31. 12. 1924 do 30. 12. 1927 in

za isto dobo lir 2666 takoimenovane superinvaliditete. Invalidna knjižica je bila tudi že odposlana za kladnemu nadzorništvu v Vidmu. Če ne prejmete še denaria, javite nam; na to bo tajništvo posredovalo pri zakladnem nadzorništvu v Vidmu.

2. Kavč. Tom., Sv. Lucija Modreje: Tajništvo bo posredovalo pri finančni intendantci, na kar Vas bo obvestilo o uspehu.

3. Lazar A., Nov.: Tajništvo je posredovalo, pa ni še prejelo odgovora.

4. Ig. P. Pečine: Oporoke, kot jo opisujete v pismu ni mogoče zlomiti. Ob priliki Vam damo tudi druga pojasnila.

5. Ad. St., Senožec: Vaša zadeva je za Vas ugodno rešena. Prejemali boste lir 672 pokojnine in lir 788 draginjske doklade.

6. Ant. Pr., Šmihel: 1. Če imate odbor, potem ni potrebna zadruga; 2. na druga vprašanja Vam odgovorimo, ko proučimo tostvarni zakon.

7. Maž. A., Cerkno 148: Informirajte se pri županstvu, če je predložilo prijavo o skupinskih uslužbkih (usi civici) tudi za frakcijo Gorje. Za druge frakcije n. pr. Bukovo je tajništvo ugotovilo pri komisarjatu v Trstu, da je županstvo prijavo predložilo.

8. M. L., Gor. Tribuša: Ko prouči tajništvo tozadevni zakon, Vam odgovori na predloženo vprašanje.

9. Aloj. B., Ponikve: Glede Vaše pokojnine je tajništvo posredovalo, pa ni prejelo še odgovora. Zato potrpite; bomo ponovno posredovali.

10. I. K. Ml. A. K. I., Plužna: Pravice, ki jih omenjate v pismu, morate v vsakem slučaju prijaviti komisarjatu v Trstu, če je le mogoče do 6. junija. Če pa ne utegneta prijaviti do 6. junija, prijavite tudi še po 6. juniju. V prijavi opišite postopanje Vašega nekdanjega zastopnika.

11. L. Fr., Črni vrh: Posl. Besednjaka sedaj ni v Gorici, ker se mu di po nujnih opravkih v Rimu. Ko se vrne iz Rima, Vas obvestimo. Gotovi smo, da bo poslanec B. ustregel Vaši želji.

Tajništvo.

Listnica uredništva.

Krivec Franc, Roma: Pošljite! Pozdrav.

I. M., Podmelec: Hvala! Kakor razvidite iz »Straže« smo prejeli slično poročilo od druge strani. Oglasite se še kaj!

G. Fr., Podkraj: Prejeli smo Vaše cenjeno pismo. Izročili smo ga Tajništvu K. D. Z., ki nam je obljubilo, da bo o imenovanem zakonu poročalo čim prej v »Gor. Straži«.

Rihemberg: Dopis imamo! Več prihodnjič.

Pliskovica: Za današnjo številko prejeli prepozno. Prihodnjič.

Pogreša se 12½ letni Suplicij Hvala, srednje velikosti, oblečen v črnkasto obleko z majhnim rujavkastim klobukom na glavi. Kdor bi o njem kaj vedel naj sporoči Valentinu Hvali, Kal št. 154 p. Avče. Stroški se mu vrnejo.

Zahvala.

Povodom težke in nenadomestljive izgube naše nad vse ljubljene hčere in sestre

ROSE LEBAN

se vsem, ki so nam stali na strani v teh težkih dneh, dalje vsem, ki so se udeležili pogreba in sploh za vse izraze podanega sočustvovanja pri srčno zahvaljuje

potrta in žalostna družina
Leban.

V žalosti naznanjam vsem v svojem in svojcev imenu, da je naša ljubljena

Rozalka

danes zjutraj preminula.

Pogreb predrage se bo vršil v sredo, 2. junija ob 2. uri popoldne, Piazza Edmondo de Amicis, Korenj št. 8.

Gorica, 1. junija 1926.

Dr. Peter Medvešek.

ZAHVALA.

Sorodniki ljubljene pokojnika

gosp. Amadio Bolaffio

se tem potom zahvaljujejo vsem onim osebam, ki so se na ta ali oni način spomnili dragega pokojnika, ker nam je nemogoče vsakemu posebej se zahvaliti.

ANDREJ GOLJA trgovina s suho robo

Gorica, na Travniku.

Velika zaloga ravno došlih kos iz najboljših nemških tovarov znamke „Merkur“ „Dervisch“ „Ambos“, kakor tudi kosišč, brusilnih kamnov, oselnikov in raznovrstnih grabelj.

Vojni oškodovanci!

Vsi oni, ki so dobili predujme od Federalnega zavoda iz Benetk ali pa od Hipotečnega zavoda iz Gorice in ki so tudi že bili likvidirani od finančne intendance, naj se zgledajo v pisarni g. Davida Lebana v Gorici, Corso Vitt. Em. III. št. 28/II, če želijo, da se jim pregledajo likvidacije od finančne intendance. Urad bo ugotovil, če je likvidacija v redu ali če mora biti popravljena v korist vojnemu oškodovancu. Informacije brezplačno. Urad je odprt od 9—12 ure.

Radi družinskih razmer je na prodaj v bližini Ajdovščine hiša z gospodarskim poslopijem, vrtom in zemljiščem. Naslov pove uprava »Straže«.

Prodajam krasno posestvo srednje vrste po jako nizki ceni na Štajerskem, 40 minut od mesta Celja, naslov v upravi lista.

Neka oseba je zgubila dne 15/5 usnjato torbo za listine in sicer od Travnika do »Treh Kron«. Pošten najditelj je naprošen, da jo prinese v našo upravo, kjer prejme primeren nagrado.

V Planini pri Ajdovščini je na prodaj več vinskih sodov, vozovi in še razna druga oprava. Cene nizke. Ogleda se lahko vsak dan.

Slavnemu občinstvu. Boltar Mihael, bivši pismonoša se priporoča slavnemu občinstvu in posebno Solkanem, da naročajo pri njem čevljarska dela.

SANTE BUSOLINI

Uprava: Via Caprin 5
Telefon št. 314.

Naznanjam slav., občinstvu, da obnovimo prve dni junija stare in priznane apnenice v Solkanu. Istotam se nahajajo tudi kamnolomi. Jamčimo, da bo apno prvovrstno in boljše od vseh drugih.

Zdravnik za zobe in usta**Dr. LOJZ KRAIGHER**

sprejema vse dni v tednu
v Gorici, na Travniku št. 20
ob sobotah in nedeljah pa
tudi v Ajdovščini šte. 146
nasproti Ljudskemu vrtu.

**ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE
ROBERT BERKA**

Gorica, sedaj Corso Verdi 36.

Lastnik se je specializiral na Dunaju, bil več let asistent zobozdravnika dr. ja Pikla. Laboratorij odprt leta 1918. — Sprejema do 9. do 12. in od 2. 6., ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. —

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija **Dr. A. DE FIORI**
v GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 14
SPREJEMA OD 9 - 12 IN 2 - 4

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Kugenschart & Kaymann, vsakevrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.
Blago solidno! Cene zmerne!

TROPINOVEC, pristni, dobite vedno v vsaki množini pri »Zadružni žganjekuhi« v Dornbergu

PODRUŽNICA**Ljubljanske kreditne banke v Gorici**

Corso Verdi »Trgovski Dom«

Telefon številka 50

Brzojavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavica

Din. 50.000.000

Centrala LJUBLJANA

Rezerve

Din. 10.000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. — Agencije: Logatec.

Vloge na knjižice po 4 %.

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškodnine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.

POZOR**župni uradi in gg. organisti!**

Pri podpisani tvrdki so razstavljene nove pneumatične orgle z 11 registri in 5 sprožniki, za župno cerkev v Grgarju. Orgle si vsakdo lahko ogleda in poskusi do 15. junija ob vsakem času.

Tvrdka **IVAN KACIN**, tovarna orgel
GORICA — P. Tomaseo št. 29 (ex Placuta)

Prenovljena prodaja tkanin
na račun **NARODNE ZVEZE**
TOVARNARJEV

AL**RIBASSO****Po nižanih cenah****VIDEM** Via Savorgnana 5 (vog. v. Cavour) **UDINE**

Naznanjamo vsem našim cenj. klientom, da od **PONDELJKA**, to je 7. t. m. bomo začeli z navadno letno razprodajo ob priliki sezone sviloprejk. Vsaki dan bodo prihajale iz milanske zaloge velikanske množine blaga, da izpopolnimo svojo veliko izbero in zalogo. C. odjem. bodo iznenadeni nad mnogovrstnostjo izdelkov in posebno še nad ceno, ki bo za polovico nižja od lanske.

Navajamo nekatere cene:

Nosne rute	L. 0.60	Brisače »Reklam«	L. 1'90	Ženske srajce	L. 3'50	Srajca s čipkami	L. 11'50
Prtiči za čaj	" 0'80	Prtiči z robom	" 2'10	Platno »Madonna«	" 3'75	Combinè	" 12'90
Rute z robom	" 1.25	Moške nogavice »Fantasia«	" 2'40	Obposteljne preproge	" 4'95	Domače platno 240 cm.	" 14'90
Povoji za otroke	" 1'30	Volnenina tkana	" 2'50	Trliž 100 cm.	" 4'95	Dolge preproge	" 29'—
Prti	" 1'50	Ženske nogavice	" 2'50	Angleški batist	" 4'95	Posteljno pregrinjalo	" 33'—
Moške nogavice barvane	" 1'75	Madapolam »Piave«	" 2'95	Dolge preproge »Juta«	" 5'50	Odeja	" 49'—
		Brisače gobaste	" 2'95	Namizni prt 150 cm.	" 9'50	Rjuhe s čipkami	" 53'—
		Brislje iz konoplja	" 3'25	Namizni prt barvan	" 9'50	Žimnice	" 55'—
		Naramnice	" 3'50	Žamet za lovce	" 10'90	Trapunte	" 65'—

Bogata izbira blaga za gospode in gospe. — Žamet za lovce. — Izgotovljeno perilo. — Platno. — Gobasto tkano blago za gospode. Platno in bombaževina v vseh viščinah. — Pertenina. — Brisače in servijeti »Fiandra«. — Pletenine iz lanu in bombaža. — Tepihi. Prsni oklepi iz jute in koko. — Zavesa. — Blago za mobilije. — Posteljno pregrinjalo in kuverte v vseh merah.

Dvošivi. — Opreme za neveste. — Popolne oprave za prenočišča, zavode in internate. — Izdelane blazine iz žime in volne.

OPOMBA: Blago, ki ne ugaja naj si bo glede kvalitete ali cene se sprejme nazaj.

Vstop prost brez obveznega nakupa.

Poseben popust razprodajalcem.

➡ **STALNE CENE**